

שהשיג את ההישג הגדול ביותר בבחירות של מאי 1977: ייגאל ידין.

הכוכב הדורך של תשל"ח היה המטאור הצונח של תשל"ח. מעולם לא עלה ושקע איש-ציבור במהירות כה מסחררת. יחד עימו מתה ושקעה יצירת-כפיו: התנועה הדמוקרטית לשינוי.

כמו מופלצת אנושית בספר שד מודע ביד-יוני נודדה ד"ש, צמחה לממדי ענק, הזדקנה, מתה והתפוררה — הפך במהירות-שיא של שנה וחצי.

למה נגזר גורל זה על המפלגה הגדולה היחידה שגולי דה, יש מאין, מאז קום המדינה? מאז קום המדינה? אין ספק כי חלק גדול מן האשמה לכך רובץ על האישים שהתלכדו בה. היה זה אוסף מגוון מדי של בעלי-חיים, בדומה לחיות השונות שגרתמו במשל של קרילוב לעגלה אחת, כשכל אחת מהן מושכת לכיוון אחר. הכישלון הטוטאלי היה מנת-חלקו של ייגאל ידין עצמו. האיש שהוצג כביצועיסט מעולה, כהוגה-דיעות מבריק, כסמל היושר וכאביר הדמוקרטיה הטהורה הוכיח, תוך זמן קצר מאד, שאינו אף אחד מאלה. הוא נתגלה להמונים, שלא הכירוהו מקרוב קודם לכן, כאדם בעל מנת-מישכל מוגבלת, רדוד מבחינה מחשבתית, בלתי-יעיל מבחינה מעשית, מוכה תאוות-השליטון ורדיפת-הכבוד. לצידו התבלטה אחת הדמויות המפוקפקות ביותר בוירה הציבורית הישראלית, שמואל תמיר, מאקיאולו במהדרת-כיס-מוקטנת, קארייריסט הסר-עקרונות שנגזר עליו לפוצץ כל מיסגרת.

האיש השלישי בחבורה, אמנון רובינשטיין, התבלט בעיקר בנאווינות המופלגת שלו, באי-רצונו לעמוד בראש, לקבוע קו ברור, להתמודד ולהתגבר. כאשר התפוצצה ד"ש ולאנשי רובינשטיין הוחזרה העצמאות, שאותה הם מכרו שנה לפניכן לידן תמורת נזיד-עדישים, מיהר

הסימפטומים הקטנים, המגלים את רמתו המוסרית של שילטון, הצביעו כולם בכיוון אחד. משכורות השרים הועלו באופן קיצוני, בשעה שלכל העובדים האחרים נקבע גבול של 15%. שפיגר בהרבה אחר שיעור האינ-פלציה. אחרי החגיגה שניתנה בסוף תשל"ח, במפתיע, לגדול הפושעים הכלכליים, יהושע בן-ציון, סירב השילטון השנה להעניק חגיגה לעבריינים שאינם איליהון. בולמוס דירות השרה, המכונניות, הנהגים הצמודים, השיפוצים הראור תניים ושומרי-הראש נמשך בקצב עליו, כאילו לא קרה דבר.

אך יותר מכל בלטה שוב התופעה שציינה את השילטון הקודם: חוסר היכולת לקבל החלטות. מילבד החלטה האחת של "המהפך הכלכלי", שנתגלה כאמצעי טכני בלבד, לא קיבל שילטון הליכוד החלטה חשובה כלשהי בענייני חברה וכלכלה.

המערכת של מפא"י המשיכה להתקיים בצמרת המדינה, בכוח האינרציה.

כל זה לא הניק לליכוד מבחינה פוליטית, דווקא מפני שענייני-הפנים נדחקו ממרכז הבמה. האשראי שניתן לליכוד עוד החזיק מעמד, ורבים היו מוכנים לקבל את הסיסמה: "איי-אפטר לתקן בשנה אחת את אשר קילקל המערך במשך דור".

אולם איש מאנשי הליכוד שהיו קשורים במערכות החברה והכלכלה לא יכול היה להיות איש-השנה של תשל"ח. הם יכזבו להתחרות רק על התואר ההפוך.

החיות של קרילוב

אך איך היתה נערכת תחרות על התואר של מחדל-השנה, לא היו אנשי הליכוד יכולים להתחרות באיש

(המשך מעמוד 9)
ימיה בנינים: הוא הצליח להפוך את המטבע הישראלי לזכר.

האינפלציה הדהרת קיבלה ממדים חדשים, החלה מהווה גורם מרכזי בשיקוליו של הפרט, בחשבונות המשק, ביחסיה-עבודה. ישראלים שנזדמנו לחוף-לארץ נדממו להיווכח כי המטבע הישראלי שוקע במהירות. שטרי-הנייר, הנושא את דיוקנו של אבי התנועה הציונית, הפך סמרטוט.

ייתכן כי אין כישלון מביש יותר לממשלת הליכוד מאשר זה: שאורחי ישראל החלו בגלוי משכירים דירות תמורת דולארים, גובים שכר-טירחה בדולארים ומנהלים עסקים זה עם זה בדולארים. על אמת המולדת, **המטבע, אחד מסימלי הריבונות, הפכה נד-שא לזיזול וזבזב, בעוד הממשלה מדברת עד כוש עד, "זקופות הקומה הזאומית". באחת הקאריקטורות, נראה בנימין זאב הרצד צויד מתוך מיסגרת תמונתו התלויה על הקיר.**

דווקא בענייני-פנים, שתודת להם הגיע לשילטון, חסר הליכוד מנהיגות כלשהי. הוא לא היה מסוגל לבצע

קאריקטורה של זאב ב, הארץ

ייגאל ידין כסגנו של בגין

דבר. לא עלה בידו לקצץ בתקציב, לצמצם את הביר-רוקראטיה, להגשים את אותן אלף ואחת דרישות שהציג במרוצת השנים לממשלת מפא"י. על הכל העיק ההון השחור, שגולד בתקופת מפא"י ושגולד במהירות קסטרופאלית תחת כנפי הליכוד. בימי מפא"י היה המשק השחור תופעה מבווישת, שנודדה וצמחה במחשכים. בימי הלי כור, נעלמה גם הכושה.

הממשלה לא התיימרה כלל לפעול לצימצום הפליליות הכלכלית. ההזמנה הקלאסית של השילטון הבורגני הצר-פתי — "התעשרו!" — הפכה הנחיה מרכזית בשילטון הליכוד.

חוסר המדיניות הוסיאליית החיובית התעטף באי-טלה מילולית של דאגה ל"שכבות החלשות" — בשעה שוקנים וחלשים נפלו קורבן לנמר הטורפני של האינ-פלציה.

מידוך עליה השחיתוח

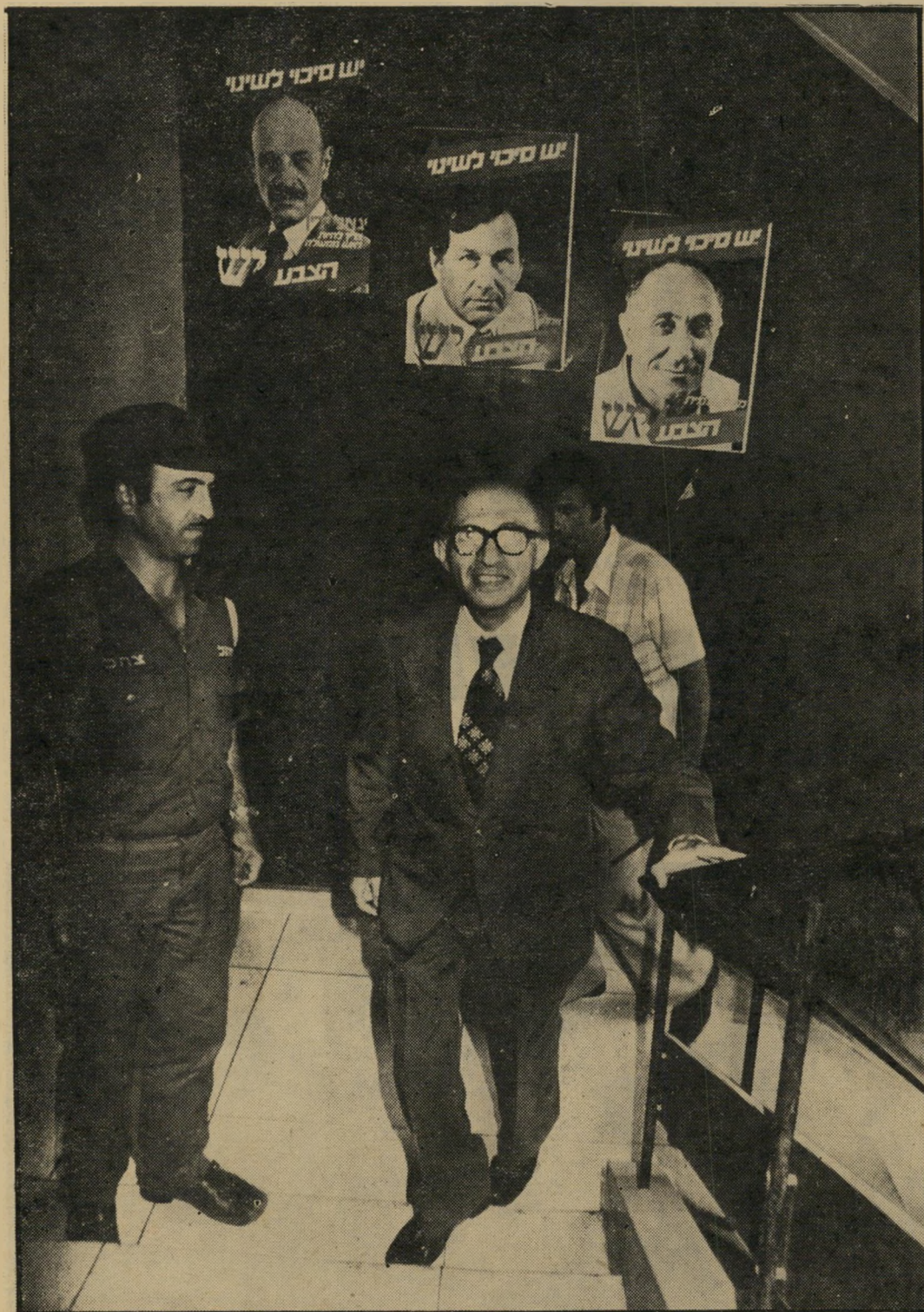
ם קיווה מישחו כי שילטון הליכוד, שבראשו עומד אדם ישר כמו מנחם בגין, יצטיין לפחות בחיסול התופעות היות-רבות של השחיתות, התאכזב אף הוא.

הליכוד התחיל בנקודה שבה סיים שילטון המערך את התנוונות אמות-המידה המוסריות.

בקומה הרביעית של בית-המישפט בתל-אביב הופיע שמואל רכטמן, ח"כ הליכוד, שחסינותו נשללה ממנו, כנאשם במישפט-שוחד, בשעה שאשר ידלן, שריד תקופת המערך, עדיין הופיע בקומה השלישית במישפט על עבירה דומה.

כמו במירוץ-שחיתוח, עברה מגילת-השחיתות מיד ליד, מבני להיעצר.

חשבון-הבנק של מישפחת רבין, שהסעיר את הציבור בתשל"ז ואולי שינה את מהלך מערכת-הבחירות, נראה בתשל"ח כאנאכרוניזם. בפעם הראשונה בתולדות המדינה נקבע כי שר מרכזי — אריאל שרון — יכול להחזיק במיפלי-ענק פרטי, בשעה שהוא עומד בראש המשרד הממשלתי המקבל יום-יום החלטות העשויות להעשיר את עצמו. גם כמה מעמודי-התווך האחרים של המימסד החדש לא פיגרו אחריי בהרבה.

מנחם בגין עולה במדרגות במישרד ד"ש, כדי לשכנעה להצטרף לממשלה